

BANK WŁOŚCIAŃSKI

TOWARZYSTWO AKCYJNE

W POZNANIU.

1897.

ZWYCZAJNE WALNE ZEBRANIE

BANKU WŁOŚCIAŃSKIEGO

odbędzie się

dnia 20 Maja 1898 o godz. 4 po południu na sali Bazaru Poznańskiego w Poznaniu.

Porządek dzienny:

1. Sprawozdanie z czynności Banku w roku 1897 i przedłożenie bilansu.
2. Podział zysków i udzielenie Zarządowi pokwitowania na wniosek Komisyi rewizyjnej.
3. Wybór trzech członków Rady nadzorczej.
4. Wybór Komisyi rewizyjnej na rok 1898.

Wyciąg z ustaw:

§ 23. Upoważnienie do zastępstwa, tudzież akcye wystawione na okaziciela złożone być powinny Zarządowi przynajmniej na dzień przed walnem zebraniem, na które uprawnionym do głosu wydane będą bilety wstępu.

Poznań, dnia 15 Kwietnia 1898.

BANK WŁOŚCIAŃSKI.

Dr. Buski.

SPRAWOZDANIE
BANKU WŁOŚCIAŃSKIEGO
Z CZYNNOŚCI W ROKU 1897.
ROK XXV.

Skutkiem szybkich zmian stosunków, jakie teraz zachodzić zwykły na polu walki o byt, wpadamy łatwo w sytuacye, wymagające przezornego użycia całej siły środków od nas zależnych, aby utrzymać się na powierzchni w zamęcie natarczywego parcia wszechstronnej konkurencyi.

Główne zadanie nasze pośredniczenia w zaciąganiu pożyczek hipotecznych na posiadłości włościańskie musiało po rozszerzeniu zakresu działania towarzystwa kredytowego ziemskiego uledz radykalnym ograniczeniom, jeżeli nie miało zupełnie usunąć się z programu naszej działalności. Natomiast wypadało z własnych funduszów częściej udzielać małych pożyczek hipotecznych takim włościanom, którzy nie mogli znaleźć kredytu ani w towarzystwie kredytowem ziemskiem ani w kasie prowincyalnej pomocniczej.

Pośrednictwo nasze w regulowaniu stanu hipotecznego wielkich posiadłości ziemskich przy zaciąganiu nowych albo konwertowaniu starych pożyczek nie dało się rozszerzyć z powodu konkurencyi, jaką nam stawiały instytucye specyalnie na ten cel stworzone i patronowane przez dyrekcye towarzystw kredytowych.

Parcelowanie majątków ziemskich, które dawało nam w latach ostatnich obszerne pole do korzystnego zużytkowania zbytnich kapitałów naszych, jest obecnie połączone ze znacznemi niebezpieczeństwami płynącemi głównie z wielkich trudności, jakie stawia komisya generalna i władze starające się przeszkodzić rzekomemu szerzeniu się polskości w Wielkiem Księstwie Poznańskiem. Ztąd pochodzi, że i na tem polu zapanował u nas zastój niepomyślny.

Inne działy naszych zajęć idą dawnym torem, ale wszędzie ścieśnia się ich teren z przyczyn od nas niezależnych.

Kapitały nasze ulokowane hipotecznie są prawie wszystkie wypowiedzialne w krótkich terminach. Napływ wniosków o udzielenie pożyczek hipotecznych stał się z przyczyn wyżej wyłuszczonych nieco mniejszy i dla tego nigdy nie narażał nas na przykre położenie odmawiania ich dla braku funduszów na dłuższą lokacyę.

W przyjmowaniu weksli do dyskontowania kierujemy się podwojoną ostrożnością z powodu smutnych doświadczeń zrobionych w latach ubiegłych. Chociaż mały tylko mamy zasób weksli i z zasady odrzucamy wszelki papier, zdradzający swą powierzchownością nadużycie formy wekslowej do zaspokojenia potrzeb konsumpcyjnych, to jednak nie wszystkie odpowiadają zupełnie naturze środka wymiany. Niedomaganie to portefelu wekslowego zasługuje poniekąd na pewną pobłażliwość ze względu na tę okoliczność, że weksle długoterminowe, zastosowane do sposobów produkcyjnych akceptanta, oparte są na podkładce hipotecznej albo ruchomej. Tylko lepsze firmy przemysłowe i handlowe, a mianowicie instytucye kredytowe, oraz spółki pożyczkowe i banki ludowe, które poprzednio wykazały prawidłowe prowadzenie swoich interesów, mogą liczyć na przyjęcie przedkładanych nam weksli z dwoma dobrymi podpisami.

Rachunki bieżące utrzymujemy tylko na podstawie podkładek w papierach wartościowych albo w kaucyach hipotecznych. Dla ułatwienia obrotów podejmujemy natychmiastową wypłatę czeków, wydawanych na nas przez klientów akredytowanych. Sposób ten dysponowania gotówką zaleca się mocno do wygodnego i pewnego załatwiania wypłat i przesyłek pieniężnych.

Przyjmowanie papierów wartościowych w zastaw za udzielane zaliczki dzieje się w warunkach najdogodniejszych tak co do oprocentowania jak i co do wysokości tych zaliczek.

Handel papierów wartościowych dał nam zysku Mk. 4693.11 oprócz dogodności lokowania na krótki czas zbytnich kapitałów w celu użycia ich przy każdej nagle nadarzającej się transakcyi bankowej.

Oprócz dwóch domów w Poznaniu, nie posiadamy żadnej nieruchomości. Jeden z nich, położony na przedmieściu Chwaliszewie, przedstawia objekt bardzo mały i nie stwarza nam żadnych trudności administracyjnych, a może z czasem, po spodziewanem uregulowaniu łożyska Warty, przyniesie znaczniejsze zyski. Drugi, przy Wilhelmowskim placu nr. 9, nabyliśmy dla zabezpieczenia sobie dogodnego miejsca dla trwałego i potrzebom odpowiadającego pomieszczenia biur bankowych ze względu na okoliczność, że dom Bazaru Poznańskiego, gdzie obecnie jesteśmy ku wielkiej wygodzie klientów ulokowani, ma być rozebrany. Jak to z odnośnych zestawień rachunkowych wynika, komorne domu tego daje Mk. 8500 czyli $4^3/_5$% ceny kupna. Doliczyć należy wartość wolnego miejsca dla nowej budowy, która we wrześniu r. b. ma być ukończona i Mk. 6000 komornego przynieść obiecuje. Bankowe lokale nowo zbudowane będą zabezpieczone żelaznemi konstrukcyami i sklepieniami od ognia i złodzieja, a skarbiec stalowy pomieści szafy żelazne i rezerwoary, oddane pod klucz klientów, pragnących przechowywać swoje walory dyskretnie i w miejscu absolutnie bezpiecznem. Przez wybudowanie nowego domu frontowego czteropiętrowego zyskamy oprócz jednego składu handlowego, dwa dolne mieszkania, każde o sześciu pokojach z kuchnią i przynależnościami, tak iż dochód z komornego powiększy się w korzystnej proporcyi do zrobionych nakładów.

Kasa nasza oszczędności i depozytalna procentuje deponentowi pieniądze od dnia wkładki aż do dnia odbioru depozytu. Kapitały złożone zwracane bywają wedle potrzeby deponentów czy to w części, czy w całości, zwyczajnie na każde żądanie, nawet w takich przypadkach, gdzie zastrzeżone było wypowiedzenie kapitału kwartalne albo półroczne. Zaufanie publiczności, oparte na utrwalonem powodzeniu naszem, podtrzymujemy lokowaniem naszego mienia w aktywach łatwych do zrealizowania przy każdem zapotrzebowaniu gotówki.

Trudność uzyskania rękojmi dostatecznych na ubezpieczenie udzielić się majacego kredytu, nie pozwala nam rozszerzyć działalności naszej w takich rozmiarach, na jakie wystarczyłyby nam środki, czerpane z najtańszych źródeł zwyczajnej abundancyi pieniężnej.

Rachunek zysków i strat przedstawia rezultat następujący.

Po odstawieniu procentów depozytalnych i antycypowanych, umorzywszy koszta handlowe i odpisawszy $13\,^1/_2$% z rachunku ruchomości a około $3\,^1/_2$% z rachunku nieruchomości, pozostaje nam

czysty zysk z roku 1897 Mk. 80 250

z którego przy podziale zastósowanym do przepisów ustaw naszych i prawa akcyjnego, przeznaczyć wypada

1.	na dywidendę	Mk. 24 000
2.	na fundusz rezerwowy . . .	Mk. 11 250
3.	na tantyemę	Mk. 9 000
4.	na superdywidendę.	Mk. 36 000

tak że na każdą akcyę przypadnie

ogólna dywidenda z roku 1897 Mk. 30 czyli 10%.

Do szczegółowego zbadania działalności Banku włościańskiego posłużą załączone tu zestawienia rachunkowe opatrzone potrzebnemi objaśnieniami i dające pogląd na pojedyńcze działy obrotów handlowych w porównaniu ich z ważniejszemi liczbami analogicznemi roku poprzedniego.

Poznań, dnia 15 kwietnia 1898.

BANK WŁOŚCIAŃSKI.

Dr. Buski.

Zestawienia rachunkowe Banku Włościańskiego

z roku 1897.

I. Obrót ogólny i kapitał obrotowy.

RACHUNEK	SUMY OBROTOWE.				SALDO.			
	WINIEN.		MA.		WINIEN.		MA.	
	M.	₰	M.	₰	M.	₰	M.	₰
Kapitalu zakładowego	—	—	600 000	—	—	—	600 000	—
Akcyi rezerwowych	28 800	—	—	—	28 800	—	—	—
Funduszu rezerwowego	—	—	144 343	—	—	—	144 343	—
Delcredere	—	—	173 787	85	—	—	173 787	85
Hipotek	800 526	05	275 739	95	684 786	10	160 000	—
Funduszu amortyzacyjnego	—	—	598	24	—	—	598	24
Depozytów A. z wyp. 3 dni.	1 358 546	86	1 804 240	46	—	—	445 693	60
Depozytów B. z wyp. 3 mies.	121 122	04	369 942	75	—	—	248 820	71
Depozytów C. z wyp. 6 mies.	227 425	72	951 283	72			723 858	—
Weksli w portefelu	1 765 936	62	1 523 333	30	242 603	32	—	—
Weksli redyskontowanych	646 709	67	537 709	67	109 000	—	—	—
Różnych Debitorów i Kredytorów	5 540 886	48	5 348 957	51	357 605	53	165 676	56
Pożyczek lombardowych	361 876	34	205 889	44	155 986	90	—	—
Efektów	3 274 458	51	2 034 893	06	1 239 565	45	—	—
Kaucyi	21 384	03	118 444	46	—	—	97 060	43
Nieruchomości	206 742	47	12 238	43	194 504	04	—	—
Procentów	60 019	52	195 216	93	—	—	135 197	41
Prowizyi	2 500	90	25 817	90	—	—	23 317	—
Ruchomości	1 135	—	—	—	1 135	—	—	—
Kosztów handlowych	25 901	51	1 498	05	24 412	46	—	—
Zysków i Strat	80 250	—	80 250	—	—	—	—	—
Papierów wartościowych obcych	7 027 827	32	2 327 111	82	4 700 715	50	—	—
Debitorów papierów wartościowych . . .	3 103 593	—	1 770 655	—	1 332 938	—	—	—
Obliga z weksli i papierów wart. dep. . .	4 657 287	55	10 823 510	05	—	—	6 166 222	55
Dywidendy z r. 1892 (10%)	1 140	—	1 140	—	—	—	—	—
„ „ 1893 (10%)	690	—	1 200	—	—	—	510	—
„ „ 1894 (10%)	870	—	1 290	—	—	—	420	—
„ „ 1895 (7%)	945	—	1 785	—	—	—	840	—
„ „ 1896 (10%)	57 180	—	60 000	—	—	—	2 820	—
Tantyemy	9 000	—	9 000	—	—	—	—	—
Kasy	10 971 347	89	10 954 234	84	17 113	05	—	—
Suma .	40 354 102	43	40 354 102	43	9 089 165	35	9 089 165	35

Obrót ogólny z r. 1896 wynosił po każdej stronie księgi głównej Mk. 46 960 362,48.

II. Rachunek funduszu rezerwowego.

Na początku r. 1897	Mk.	144 158,—	a r. 1896	Mk.	132 758,—
Przychód	Mk.	185,—	„ „	Mk.	150,—
	Mk.	144 343,—	„ „	Mk.	132 908,—
Rozchód	Mk.	—,—	„ „	Mk.	—,—
Na końcu	Mk.	144 343,—	„ „	Mk.	132 908,—
Na rach. Zysków	Mk.	11 250,—	„ „	Mk.	11 250,—
	Mk.	155 593,—	„ „	Mk.	144 158,—

III. Rachunek funduszu Delcredere.

Na początku r. 1897	Mk.	153 461,—	a r. 1896	Mk.	117 287,—
Rozchód	Mk.	6 895,49	„ „	Mk.	—,—
	Mk.	146 565,51	„ „	Mk.	117 287,—
Przychód	Mk.	20 326,85	„ „	Mk.	36 174,—
Na końcu r. 1897.	Mk.	166 892,36	„ „	Mk.	153 461,—

Fundusz ten przeznaczony jest na pokrycie możliwych strat przy aktywach wątpliwej wartości a mieści w sobie blizko 4% rachunku efektów.

IV. Rachunek Hipotek.

Na początku r. 1897 . .	Hip.	169	Mk.	704 416,05	a r. 1896	Hip.	180	Mk.	505 264,84
Przychód	Hip.	8	Mk.	96 110,—	„ „	Hip.	18	Mk.	310 023,10
	Hip.	177	Mk.	800 526,05	„ „	Hip.	198	Mk.	815 287,94
Rozchód	Hip.	22	Mk.	115 739,95	„ „	Hip.	29	Mk.	110 871,89
Na końcu	Hip.	155	Mk.	684 786,10	„ „	Hip.	169	Mk.	704 416,05
Na gruntach włościańskich ciążyło w końcu roku 1897	Hip.	134	Mk.	245 277,50	„ „	Hip.	148	Mk.	276 567,45
Na nieruchomościach miejskich było w końcu r. 1897	Hip.	13	Mk	29 919,—	„ „	Hip.	13	Mk.	30 469,—
Na większych posiadłościach ziemskich w obrębie $^{2}/_{3}$ taksy Towarzystwa Kred. ziem. było w końcu roku 1897	Hip.	8	Mk.	409 589,60	„ „	Hip.	8	Mk.	397 379,60

O udzielenie pożyczek hipotecznych oddano nam w r. 1897 wniosków 27, a w r. 1896 wniosków 30.

V. Rachunek Depozytów A. (wyp. 3 dni.)

Na początku r. 1897 . .	Dep.	373	Mk.	466 748,13	a r. 1896	Dep.	375	Mk.	418 631,33
Przychód	Dep.	168	Mk.	1 337 492,33	„ „	Dep.	167	Mk.	1 233 357,19
	Dep.	541	Mk.	1 804 240,46	„ „	Dep.	542	Mk.	1 651 988,52
Rozchód	Dep.	154	Mk.	1 358 546,86	„ „	Dep.	169	Mk.	1 185 240,39
Na końcu	Dep.	387	Mk.	445 693,60	„ „	Dep.	373	Mk.	466 748,13

VI. Rachunek Depozytów B. (wyp. 3 mies.)

Na początku r. 1897 . .	Dep.	154	Mk.	316 754,95	a r. 1896	Dep.	203	Mk.	428 172,20
Przychód	Dep.	20	Mk.	53 187,80	„ „	Dep.	16	Mk.	76 656,52
	Dep.	174	Mk.	369 942,75	„ „	Dep.	219	Mk.	504 828,72
Rozchód	Dep.	35	Mk.	121 122,04	„ „	Dep.	65	Mk.	188 073,77
Na końcu	Dep.	139	Mk.	248 820,71	„ „	Dep.	154	Mk.	316 654,95

VII. Rachunek Depozytów C. (wyp. 6 mies.)

Na początku r. 1897 . .	Dep.	434	Mk.	699 260,93	a r. 1896	Dep.	425	Mk.	713 807,15
Przychód	Dep.	134	Mk.	252 022,79	„ „	Dep.	112	Mk.	168 465,66
	Dep.	568	Mk.	951 283,72	„ „	Dep.	537	Mk.	882 272,81
Rozchód	Dep.	49	Mk.	227 425,72	„ „	Dep.	103	Mk.	183 011,88
Na końcu	Dep.	519	Mk.	723 858,—	„ „	Dep.	434	Mk.	699 260,93

VIII. Rachunek weksli w portefelu i weksli redyskontowanych.

Na początku r. 1897 . .	Weks.	131	Mk.	363 898,92	a r. 1896	Weks.	168	Mk.	381 668,74
Przychód	Weks.	363	Mk.	2 048 747,37	„ „	Weks.	467	Mk.	2 756 125,11
	Weks.	494	Mk.	2 412 646,29	„ „	Weks.	635	Mk.	3 137 793,85
Rozchód	Weks.	372	Mk.	2 061 042,97	„ „	Weks.	497	Mk.	2 753 732,51
Na końcu	Weks.	122	Mk.	351 603,32	„ „	Weks.	138	Mk.	384 061,34
Na Rach. Strat.	Weks.	5	Mk.	4 516,27	„ „	Weks.	7	Mk.	20 162,42
	Weks.	117	Mk.	347 087,05	„ „	Weks.	131	Mk.	363 898,92
Na spółkach pożyczkowych, instytucyach handlowych, kupcach i przemysłowcach ciążyło w końcu roku 1897	Weks.	46	Mk.	121 986,35	„ „	Weks.	55	Mk.	119 813,75
Na osobach prywatnych z ubezpieczeniem hipotecznem lub zastawnem . . .	Weks.	55	Mk.	186 020,45	„ „	Weks.	57	Mk.	209 464,75
Na osobach prywatn. bez podkładki	Weks.	16	Mk.	39 080,25	„ „	Weks.	19	Mk.	34 620,42

IX. Rachunek Weksli redyskontowanych.

Na początku r. 1897.	Weks.	23	Mk.	125 212,11	a r. 1896	Weks.	—	Mk.	—,—
Przychód	Weks.	96	Mk.	521 497,56	„ „	Weks.	267	Mk.	932 005,52
	Weks.	119	Mk.	646 709,67	„ „	Weks.	267	Mk.	932 005,52
Rozchód	Weks.	110	Mk.	537 709,67	„ „	Weks.	244	Mk.	806 793,41
Na końcu	Weks.	9	Mk.	109 000,—	„ „	Weks.	23	Mk.	125 212,11

Obligo nasze wekslowe odnosi się do weksli redyskontowanych w Banku państwowym itd.

Akceptów swoich nie wydawaliśmy dotychczas nigdy.

X. Rachunek różnych Debitorów i Kredytorów.

Na początku r. 1897 . .	Deb.	Mk.	252 643,69	a r. 1896. . .	Deb.	Mk.	98 148,56
	Krd.	Mk.	172 594,66	„ „ . .	Krd.	Mk.	80 857,98
		Mk.	80 049,03	„ „ . .		Mk.	17 290,58
Przychód		Mk.	5 460 837,45	„ „ . .		Mk.	6 322 341,28
		Mk.	5 540 886,48	„ „ . .		Mk.	6 339 631,86
Rozchód		Mk.	5 348 957,51	„ „ . .		Mk.	6 259 418,40
Na końcu		Mk.	191 928,97	„ „ . .		Mk.	80 213,46
	Krd.	Mk.	165 576,56	„ „ . .	Krd.	Mk.	172 594,66
	Deb.	Mk.	357 605,53	„ „ . .	Deb.	Mk.	252 808,12
Na Rach. Strat		Mk.	12,50	„ „ . .		Mk.	164,43
	Deb.	Mk.	357 593,03	„ „ . .	Deb.	Mk.	252 643,69

Skład Debitorów naszych był na końcu r. 1897 następujący:

1. Banki	Mk.	38 616,34	a r. 1896	Mk.	55 904.41
2. Spółki pożyczkowe	Mk.	—,—	„ „	Mk.	—,—
3. Klienci prywatni:					
a) z gwarancyą w zastawionych efektach	Mk.	7 125,22	„ „	Mk.	21 844,44
b) z ubezpieczeniem hipotecznem . .	Mk.	240 550,14	„ „	Mk.	123 995,27
c) z gwarancyą tylko osobistą . . .	Mk.	136,53	„ „	Mk.	50 899,57
d) ubezpieczeni Rach. Delcredere . .	Mk.	71 164,80	„ „	Mk.	—,—
	Mk.	375 593,03	„ „	Mk.	252 643,69

XI. Rachunek Pożyczek lombardowych.

Na początku r. 1897	Lomb.	45	Mk.	177 283,90	a r. 1896	Lomb.	50	Mk.	119 396,10
Przychód	Lomb.	24	Mk.	184 592,44	„ „	Lomb.	19	Mk.	369 183,26
	Lomb.	69	Mk.	361 876,34	„ „	Lomb.	69	Mk.	488 579,36
Rozchód	Lomb.	28	Mk.	205 889,44	„ „	Lomb.	24	Mk.	311 295,46
Na końcu	Lomb.	41	Mk.	155 986,90	„ „	Lomb.	45	Mk.	177 283,90

XII. Rachunek Efektów.

Na początku r. 1897	Mk.	1 301 635,48	a r. 1896	Mk.	1 477 016,12
Przychód	Mk.	1 972 823,03	„ „	Mk.	1 946 080,76
	Mk.	3 274 458,51	„ „	Mk.	3 423 096,88
Rozchód	Mk.	2 034 893,06	„ „	Mk.	2 130 744,92
Na końcu	Mk.	1 239 565,45	„ „	Mk.	1 292 351,96
Zysk	Mk.	4 693,11	„ „	Mk.	9 283,52
	Mk.	1 244 258,56	„ „	Mk.	1 301 635,48

Portefel Efektów Banku włościańskiego składał się przy końcu roku 1897 z następujących pozycyi obliczonych po ostatnim kursie giełdy berlińskiej albo podług cen opartych na ostatnich rzeczywiście dopełnionych transakcyach:

Mk.	3 500,—	4% List. zast. Pozn. bez kup. po 102,80	Mk.	3 598,—
„	17 200,—	3½% List. zast. Pozn. bez kup. po 100,40	„	17 268,80
„	1 575,—	4% List. rent. Poz. wyl. po 100	„	1 590,75
„	17 175,—	4% List. rent. Pozn. po 104	„	18 033,75
„	18 330,—	3½% List. rent. Pozn. kwiet. po 100,50	„	18 582,03
„	105,—	3½% List. rent. Pozn. styczn. bez kup. po 100,50	„	105,52
„	1 000,—	3½% Oblig. prow. Pozn. bez kup. 100,25	„	1 002,50
„	3 500,—	4% List. zast. Prusk. Bank. hip. Ser. XV. kwiet. po 101	„	3 570,—
„	11 800,—	4% List. zast. Prusk. Bank. hip. Ser. XIX. kwiet. po 103,50	„	12 331,—
„	1 500,—	6% List. zast. Bułg. Bank. nar. wyl. po 100	„	1 515,—
„	38 000,—	6% List. zast. Bułg. Bank. nar. po 91,90	„	35 302,—
„	29 565,—	6% Oblig. hip. Bułg. złot. bez kup. po 94,60	„	27 968,49
„	11 200,—	5% List. zast. Serb. złot. bez kup. po 95	„	10 640,—
„	227 610,—	4% Serb. rent. amort. bez kup. po 65	„	147 946,50
„	4 800,—	5% Rum. rent. amort. po 101,30	„	4 922,40
„	61 408,—	3% Mac. Oblig. Kol. złot. po 57,75	„	36 384,24
„	80 500,—	5% Oblig. Kol. Oéste de Minas po 69,50	„	56 953,75
„	7 000,—	Akc. Cukr. kruśw. po 80	„	5 600,—
„	6 000,—	Akc. Młyn. par. Grab. Wilk. i Sp. po 50	„	3 000,—
„	22 800,—	Akc. Bank. róln. przem. Kwil. Pot. i Sp. po 15	„	3 420,—
„	336,—	Kup. Pozn. dysk.	„	309,12
Rs.	42 700,—	4½% List. zast pols. bez kup. po $\frac{67,30}{216,45}$	„	92 953,58
„	12 400,—	4½% List. zast. Ros. wzaj. kred. ziemsk bez kup. po $\frac{105,30}{325}$	„	41 769,09
„	1 875,—	4½% Oblig. Kol. Iwangr-Dąbr. gwar. bez kup. po 104,25	„	6 252,25
„	2 625,—	4% Ros. poż. z r. 1880 po 103	„	8 708,—
„	13 750,—	4% Ros. poż. kons. z r. 1889 I bez kup. po $\frac{103}{323,40}$	„	45 315,32
„	14 875,—	4% Ros. poż. kons. z r. 1889 II bez kup. po. $\frac{103}{323,40}$	„	49 022,94
„	2 000,—	Akc. Ośw. elektr. Pet. po 115,25	„	5 086,80
„	1 852,—	Gotówk. w Warszawie po 216,45	„	4 008,65
Fl.	4 450,—	4½% List. zast. Gal. Bank. kraj. bez. kup. po $\frac{100,40}{58,80}$	„	7 598,29
„	2 000,—	4% List. zast. Gal. Tow. kred. ziemsk. Kor. bez kup. po. $\frac{96,50}{58,80}$	„	3 282,31
„	3 500,—	4½% List. zast. Gal. Bank. hip. wyl. po $\frac{100}{58,80}$	„	5 996,74
„	76 700,—	4½% List. zast. Gal. Bank. hip. po $\frac{100}{58,80}$	„	131 420,49
„	7 400,—	4% Austr. złot. rent. po 103	„	15 392,—
„	1 800,—	4⅕% Austr. srebr. rent. stycz. bez kup. po $\frac{101,80}{169,95}$	„	3 115,10
„	1 200,—	4⅕% Austr. srebr. rent. kwietn. po $\frac{101,80}{169,95}$	„	2 098,14
„	69 700,—	4% Węg. złot. rent. bez kup. po $\frac{103,20}{20,39}$	„	143 810,51
„	8 200,—	4% Węg. rent. Kor. po 100	„	13 986,46
„	200,—	Udział w Sp. przem. w Zakop. po $\frac{100}{58,80}$	„	340,13
„	871,70	Gotówk. w Krak. Lwow. i Wiedn. po 58,80	„	1 482,60
Fr.	3 000,—	4% Włosk. rent. now. po 94,10	„	2 306,40
„	26 000,—	4% Włosk. Oblig. Kol. morz. środz. po 97,50	„	20 696,—
„	21 500,—	4% Włosk. Oblig. Kol. morz. środz. bez kup. po 97,50	„	16 766,13
„	32 500,—	3% Włosk. Oblig. Kol. gwar. po 58,30	„	15 548,—
„	2 500,—	4% Włosk. Obl. hip. cert. po 41,60	„	832,—
„	6 000,—	4% Rum. rent. z r. 89 bez kup. po $\frac{92,50}{81}$	„	4 438,80
„	36 500,—	4% Rum. rent. z r. 90 bez kup. po $\frac{93,20}{81}$	„	27 207,10
Ł.	3 550,—	6% Chinsk. poż. państw. z r. 1895 po 106,70	„	79 447,74
		do przeniesienia	Mk.	1 158 922,42

			z przeniesienia Mk.	1 158 922,42
Ł.	5 820,—	6% Meks. poż. z r. 1888 bez kup. po 97,40	„	113 338,68
„	200,—	5% Meks. Oblig. Kol. bez kup. po 93	„	3 718,—
Fr.	1 094,50	Gotówk. w Paryżu po 81	„	885,54
			Mk.	1 276 864,64
		Po odciągnięciu zysku na kursie obliczonego w myśl § 23b prawa akcyjnego	„	32 606,08
			Mk.	1 244 258,56
		Wartość Efektów książkowa po uwzględnieniu przeciętnego ich oprocentowania przedstawia	„	1 239 565,45
		Zysk zatem na rachunku Efektów wynosi	Mk.	4 693,11

XIII. Rachunek Procentów.

Na początku r. 1897	Mk.	47 566,94	a r. 1896 . . .	Mk.	49 595,70
Przychód	Mk.	147 649,99	„ „ . . .	Mk.	160 440,28
	Mk.	195 216,93	„ „ . . .	Mk.	210 035,98
Rozchód	Mk.	60 019,52	„ „ . . .	Mk.	65 463,51
Do rach. Zysk.	Mk.	135 197,41	„ „ . . .	Mk.	144 572,47
Proc. do wypl. i antyc.	Mk.	46 710,85	„ „ . . .	Mk.	47 566,94

XIV. Rachunek Prowizyi.

Przychód w r. 1897	Mk.	25 817,90	a r. 1896 . . .	Mk.	38 078,20
Rozchód	Mk.	2 500,90	„ „ . . .	Mk.	776,28
Do rach. Zysków	Mk.	23 317,—	„ „ . . .	Mk.	37 301,92
Prow. antyc.	Mk.	12 500,—	„ „ . . .	Mk.	18 750,—

XV. Rachunek kosztów handlowych, składał się z następujących pozycyi:

1. pensye w r. 1897	Mk.	14 052,—	a r. 1896 . . .	Mk.	11 532,—
2. podatki	Mk.	4 564,45	„ „ . . .	Mk.	5 465,97
3. komorne, światło, opał, druki, inseraty, materyały piśmienne, portorya itd. .	Mk.	5 796,01	„ „ . . .	Mk.	5 276,66
Na rach. Strat	Mk.	24 412,46	„ „ . . .	Mk.	22 274,63

XVI. Rachunek Pap. wart. obc.

Na początku r. 1897	Mk.	4 366 293,80	a r. 1896 . . .	Mk.	3 384 267,81
Przychód	Mk.	2 661 533,52	„ „ . . .	Mk.	4 770 675,79
	Mk.	7 027 827,32	„ „ . . .	Mk.	8 154 943,60
Bozchód	Mk.	2 327 111,82	„ „ . . .	Mk.	3 788 649,80
Na końcu	Mk.	4 700 715,50	„ „ . . .	Mk.	4 366 293,80

XVII. Rachunek Kasy.

Na początku r. 1897	Mk.	24 329,36	a r. 1896 . . .	Mk.	4 867,12
Przychód	Mk.	10 947 018,53	„ „ . . .	Mk.	11 647 763,86
	Mk.	10 971 347,89	„ „ . . .	Mk.	11 652 630,98
Rozchód	Mk.	10 954 234,84	„ „ . . .	Mk.	11 628 301,62
Na końcu	Mk.	17 113,05	„ „ . . .	Mk.	24 329,36

Rachunek zysków i strat z końca roku 1897.

WINIEN.	M.	₰	MA.	M.	₰
Do Rach. Procentów:			Na Rach. Procentów	195 216	93
1. procenta wypłacone Mk. 60 019,52			„ „ Prowizyi	23 317	—
2. „ do wypłacenia „ 42 238,04			„ „ Efektów	4 693	11
3. „ antycypowane „ 4 472,81	106 730	37	„ „ Nieruchomości	5 996	16
Do Rach. Prowizyi: prow. antycypow.	12 500	—	„ „ Delcredere	6 895	49
„ „ Weksli	4 516	27			
„ „ Debitorów	12	50			
„ „ Ruchomości	135	—			
„ „ Nieruchomości	7 562	09			
„ „ Kosztów handlowych	24 412	46			
Saldo czyli czysty zysk dzielić się mający:					
Do Rach. Funduszu rezerw. Mk. 11 250,—					
„ „ Tantyemy . . „ 9 000,—					
„ „ Dywidendy 10% „ 60 000,—					
	236 618	69		236 618	69

Bilans z końca roku 1897.

AKTYWA.	M.	₰	PASYWA.	M.	₰
Akcye rezerwowe	28 800	—	Kapitał zakładowy	600 000	—
Hipoteki	684 786	10	Fundusz rezerwowy	144 343	—
Weksle w portefelu	238 087	05	Delcredere	166 892	36
Weksle redyskontowane	109 000	—	Hipoteki	160 000	—
Różni Debitorowie	357 593	03	Fundusz amortyzacyjny	598	24
Pożyczki lombardowe	155 986	90	Depozyta A. z wyp. 3 dn.	445 693	60
Efekta	1 244 258	56	Depozyta B. „ 3 m.	248 820	71
Nieruchomości	192 938	11	Depozyta C. „ 6 m.	723 858	—
Ruchomości	1 000	—	Różni Kredytorowie	165 676	56
Papiery wartościowe obce	4 700 715	50	Kaucye	97 060	43
Debitorowie papierów wart.	1 332 938	—	Procenta	46 710	85
Kasa	17 113	05	Prowizya	12 500	—
			Obligo z weksli i z pap wart. dep.	6 166 222	55
			Dywidenda z r. 1893 (10%)	510	—
			Dywidenda z r. 1894 (10%)	420	—
			Dywidenda z r. 1895 (7%)	840	—
			Dywidenda z r. 1896 10%)	2 820	—
			Czysty zysk z r. 1897	80 250	—
	9 063 216	30		9 063 216	30

POZNAŃ, dnia 23 marca 1898.

BANK WŁOŚCIAŃSKI.

DR. BUSKI.

Powyższy rachunek roczny potwierdzamy.

Poznań, dnia 15 Kwietnia 1898.

RADA NADZORCZA

BANKU WŁOSCIAŃSKIEGO.

M. Kwilecki,

przewodniczący.

Zgodność z księgami banku poświadczamy.

Poznań, dnia 23 Kwietnia 1898.

KOMISYA REWIZYJNA

Dr. Zygmunt Dziembowski. Dr. Stanisław Jerzykowski.

Dr. Mieczkowski.

Pogląd

na ważniejsze liczby bilansowe z końca każdego roku obrachunkowego

w zaokrągleniu na całe marki.

Rok	Fundusz rezerwowy. Mk.	Depozyta. Mk.	Różni		Weksle. Mk.	Hipoteki. Mk.	Lombard. Mk.	Efekta. Mk.	Koszta handlowe Mk.	Dywidenda %
			Kredytorowie. Mk.	Debitorowie. Mk.						
1873	660	24 543	—	16 625	179 900	39 205	—	—	5 013	4
1874	1 410	12 496	—	139 492	222 992	117 765	—	34 884	8 509	4
1875	3 206	29 191	8 177	40 018	347 216	191 897	18 056	48 229	9 393	5
1876	6 401	111 511	12 844	59 180	411 862	198 516	18 343	53 295	10 134	$4\frac{2}{3}$
1877	7 764	123 591	57 737	36 266	417 460	254 062	17 146	65 097	9 753	5
1878	10 824	122 722	38 909	32 786	447 895	250 005	30 012	27 671	12 169	$4\frac{1}{3}$
1879	20 205	196 201	111 021	54 524	417 462	320 257	63 767	161 870	10 331	$5\frac{1}{3}$
1880	23 215	289 528	181 605	71 088	462 624	330 327	66 465	239 774	10 139	$5\frac{2}{3}$
1881	26 384	389 685	197 446	106 847	512 833	336 937	94 951	349 186	10 748	$5\frac{2}{3}$
1882	30 194	309 069	238 739	56 297	397 791	366 582	129 765	324 485	10 372	6
1883	35 373	427 686	358 887	159 209	433 737	361 446	234 248	384 267	12 394	$6\frac{2}{3}$
1884	41 462	426 113	447 086	169 101	413 786	371 801	213 783	523 768	13 456	$7\frac{1}{3}$
1885	47 796	658 273	366 126	478 800	414 206	385 651	229 005	410 125	13 770	$7\frac{1}{3}$
1886	54 129	755 457	354 398	263 731	438 281	372 450	355 254	597 661	14 308	$7\frac{1}{3}$
1887	61 098	898 005	363 972	301 560	471 460	414 565	503 760	512 849	14 525	$7\frac{2}{3}$
1888	68 658	1 658 183	279 586	662 722	457 734	459 237	222 273	1 214 990	17 318	8
1889	76 859	1 027 283	348 832	376 130	573 902	394 612	217 071	954 505	17 558	$8\frac{1}{3}$
1890	85 008	1 210 483	215 348	336 514	536 827	350 511	186 383	1 191 082	19 403	$8\frac{1}{3}$
1891	92 709	937 371	341 885	225 792	666 443	476 040	190 695	991 421	20 808	8
1892	104 108	978 174	138 942	298 864	663 980	506 759	334 962	677 588	21 504	10
1893	115 538	1 248 837	159 236	271 267	639 413	522 608	183 271	825 750	22 149	10
1894	126 983	1 637 892	143 374	432 536	543 688	575 255	140 703	1 212 929	21 850	10
1895	132 758	1 560 610	80 857	98 148	381 668	505 264	119 396	1 477 016	21 506	7
1896	144 158	1 482 764	172 594	252 644	363 898	704 416	177 283	1 301 635	22 274	10
1897	155 593	1 516 371	165 676	357 593	347 087	684 786	155 986	1 244 258	24 412	10

Drukiem Jarosława Leitgebra w Poznaniu.